

Dragsfjärd Lövä
Houtskari Kivimo ja Mossala
Korppoo Wätkast
Parainen Attu ja Våno

Lossipaikkojen arkeologinen inventointi 1. - 4.9.1998
Sirkka-Liisa Seppälä

SISÄLLYS

JOHDANTO	2
KOhteet	2
YHTEENVETO	4
KARTTAOTE 1:200 000	5
KARTAT 1-6	6 - 18

JOHDANTO

Tielaitoksen Turun konsultointiyksikön tilaama inventointi liittyi yleissuunnitteluun, jonka tarkoituksena on korvata Dragsfjärd Lövön, Houtskarin Kivimon ja Mossalan, Korppoo Wattkastin ja Paraisten Våno ja Atun lossit kiinteällä yhteydellä. Inventoinnin tavoitteena oli tarkastaa suunnittelukohteiden tielinjausvaihtoehdot ja niiden välitön vaikutuspiiri. Kenttätyö tehtiin 1. - 4.9.1998 erinomaisessa säässä. Inventointi perustui maanpinnassa ja leikkauksissa erottuviin havaintoihin, yhtään koekuoppaa ei kaivettu. Inventointiin oli varattu 15 000 mk:n määräraha. Kenttätyöhön osallistui vapaaehtoisena myös FM Kristiina Mannermaa.

Kohteet esitellään siltapaikkakohtaisesti ja ne on merkitty 1:200 000 -tiekartalle sekä 1:2000 - 1:4000 suunnitelmakartoille.

KOhteet

1. Dragsfjärd Lövö

Peruskarttalehti: 1034 13 + 2012 13 DALSBROK

Tarkastusaika: 4.9.1998

Ympäristö:

Eteläpää: Korkeata, paikoin melko jyrkkärinteistä kalliomäkeä. Tarkastetun alueen eteläosassa kosteikkaa, tuoretta kangasmetsää, ylempänä rinteessä kalliopaljastumia. Linjauksen länsipuolella kohoaa korkea, tasalakinen kallioalue, josta on erinomaiset näkymät eri ilmansuuntiin. Maisemallisesti edustava alue.

Pohjoispää: Luode - kaakko -suuntaisten kallioselänteiden hallitsema paikoin jyrkkärinteinen mäki. Laelta joitakin yksittäisiä mäntyjä ja katajia lukuun ottamatta avoin, rinteissä mäntyvaltaista sekametsää. Eteläosassa rakennuksia ja tasattuja alueita. Lakialue maisemallisesti edustava, hyvät näkymät eri suuntiin.

Havainnot: Kummassakaan päässä ei mitään merkkiä muinaisjäännöksestä, vaikka varsinkin eteläpään lakialue olisi topograffiansa puolesta erittäin sopiva tähystys- tai vartiopaikaksi. Pohjoispään laella linjauksista pohjoiseen kohoaa kivistä kasattu merkki.

Kartta: Kartta 1, 1:2000

2. Houtskari Kivimo

Peruskarttalehti: 1041 04 ÄPPLÖ

Tarkastusaika: 3.9.1998

Ympäristö:

Eteläpää: Matalahkoa kallioista maastoa. Tuoretta kangasmetsää, painanteissa kosteikkoja, keskellä kapea länsi - itä -suuntainen salmi.

Pohjoispää: Korkeahkoa, paikoin melko jyrkkärinteistä kalliomäkeä. Laella laajoja, harvaa männikköä kasvavia kalliotasanteita. Etelään viettävät rinteet epätasaisia, vaikeakulkuisia. Paikoin tiheätä metsää, notkoissa kivikkoja ja kosteikkoja. Vaihtoehto 2 kulkee pellon halki.

Havainnot:

Eteläpää: Varsinaisten linjausten kohdalla ei muinaisjäännöksiä. Lossilaiturin päästä 180 m etelään ja tiestä 20 m länteen ($x = 6680\ 140$, $y = 1518\ 695$, $z = 5 - 6$) todettiin kuitenkin kivilatomus, joka jää linjausvaihtoehtojen 1 ja 2 väliin, edellisestä 20 m itään ja jälkimmäisestä 5 m länteen. Avoimella, sammal- ja jäkäläpeitteisellä kalliotasanteella sijaitseva rakennelma on luode - kaakko -suuntainen, lounaisreunastaan säännöllisen suorasiivinen, tasakylkinen kolmio ($6 \times 2 \times 0.5$ m). Se on koottu särmikkäistä lohkarista (40-70 cm), jotka ovat sammaloituneet. Inventoinnissa jäännöstä ei tutkittu tarkemmin. Sen ajoitus ja tarkoitus on toistaiseksi tuntematon. Korkeussijaintinsa ja selvän säännönmukaisen rakenteensa perusteella jäännös on todennäköisesti historialliselta ajalta. Kohde on merkitty suunnitelmakarttaan.

Pohjoispää: Tarkastetulla alueella ei todettu muinaisjäännöksiä.

Kartat: Kartta 2, 1:4000

3. Houtskari Mossala

Peruskarttalehti: 1041 04 ÄPPLÖ

Tarkastusaika: 3.9.1998

Ympäristö:

Eteläpää: Lounaisosa peltoa ja niittyä, koillisosa huvila-asutusta ympäröivää pensaikkoa ja kallioista metsämaastoa.

Pohjoispää: Taajama, jossa asuin- ja talousrakennuksia. Linjauksen kohta joutomaata, niittyä ja peltoa, vanhaa soranottoaluetta.

Havainnot: Kummassakaan päässä ei todettu mitään merkkiä muinaisjäännöksestä. Suunnitelmakartassa VE 3 olevan viittauksen mukaan linjauksen pohjoispäässä olisi kunnanjohtajan jokin vanha hauta. Inventoinnissa paikalta ei todettu mitään maanpinnalle erottuvaa merkkiä muinaisjäännöksestä. Alkuperäisen linjapaalun 900 kohdalla havaittiin pellon reunassa kivikkoinen maansekainen katajaa ja pihlajaa kasvava kumpare ($10 \times 10 \times 1$ m). Kumpare on ilmeisesti melko tuore, ainakin sen päälle on kasattu maata läheiseltä pihalta. Havaintojen perusteella kyseessä ei ole muinaisjäännös. Uudemman linjauksen keskivaiheilla olleen soranottokuopan reunassa havaittiin nokimaata sisältänyt kuoppa, joka tulkittiin myöhäiseksi.

Kartat: Kartta 3, 1:4000

4. Korppoo Watkast

Peruskarttalehti: 1032 12 KORPO

Tarkastusaika: 2.9.1998

Ympäristö:

Eteläpää: Matalaa moreeni-kalliomäkeä, pienialaisia paljaita tai sammaleen/jäkälän peittämiä kallioita. Valtaosaltaan tiheätä nuorta mäntymetsää, paikoin runsas aluskasvillisuus (saniainen, kanerva). Pohjoisosassa kosteaa notkoa, metsätie ja pelto, rannassa metsäistä kalliota. Maantien itäpuolella tasattu alue rantaan.

Pohjoispää: Tarkastetun alueen lounaisosassa korkeahkoja paljaslakisia kallionyppylöitä, mäntyvaltaista harvaa metsää. Hyvät näkymät. Koillisosassa kosteikkonotkoa, tuoretta kangasmetsää, osaksi hakattua koivikkoa, metsälaitumena. Maantien itäpuoli kalliota ja sekametsää.

Havainnot: Kummassakaan päässä ei mitään merkkiä muinaisjäännöksestä.

Kartat: Kartta 4, 1:4000.

5. Parainen Attu

Peruskarttalehti: 1034 12 ATTU

Tarkastusaika: 1.9.1998

Ympäristö:

Luoteispää: Luode-kaakko -suuntainen kallio-moreenimäki. Laella paljaita kallioselänteitä ja melko harvaa mäntymetsää. Rinteissä paikoin tiheätä, paikoin harvennettua mäntyvaltaista sekametsää.

Kaakkoisosassa tien reunassa soranottokuoppa.

Kaakkoispää: Tuoretta kangasmetsää, linjaus kulkee pitkin luode - kaakko -suuntaista kivikkoista geologista muodostumaa, pirunpelto tms., ehjä ja edustava.

Havainnot: Luoteispää: Ei muinaisjäännöksiä, soranottokuopan reuna tarkastettu, ei mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Kaakkoispää: Ei mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Muodostuman kaakkoisosassa röykkiötä muistuttava mutta luonnolliseksi tulkittu etelä - pohjoissuuntainen kivikko (20 x 10 x 2 m, kivet 0.5 - 1 m).

Kartat: Kartta 5, 1:4000

6. Parainen Våno

Peruskarttalehti: 1034 12 ATTU

Tarkastusaika: 1.9.1998

Ympäristö:

Luoteispää: Lounais-koillis -suuntainen, jyrkkärinteinen kallio-moreenimäki. Tarkastetun alueen laella runsaasti pienialaisia notkojen erottamia kalliojaljastumia, rinteissä kivistä hiekkaa ja soraa. Laki havupuuvaltaista, rinteet lehtipuuvaltaisia, lehtomaisia. Maisemallisesti edustava, ehjä alue. Kaakkoispää: Linjauksen luoteisosa vanhaa umpeenkasvanutta pihapiiriä ja puutarhaa, kaakkoisosa havupuuvaltaista sekametsää, kalliojaljastumia, joitakin sorakaivantoja.

Havainnot: Luoteispää: Tarkastetulla alueella ei muinaisjäännöksiä. Lounais- ja koillisrinteissä pienialaiset kivikkoiset kuusikkotasanteet, joissa ei kuitenkaan mitään pinnalle erottuvia muinaisjäännöksiä. Kaakkoispää: Tarkastetulla alueella ei muinaisjäännöksiä.

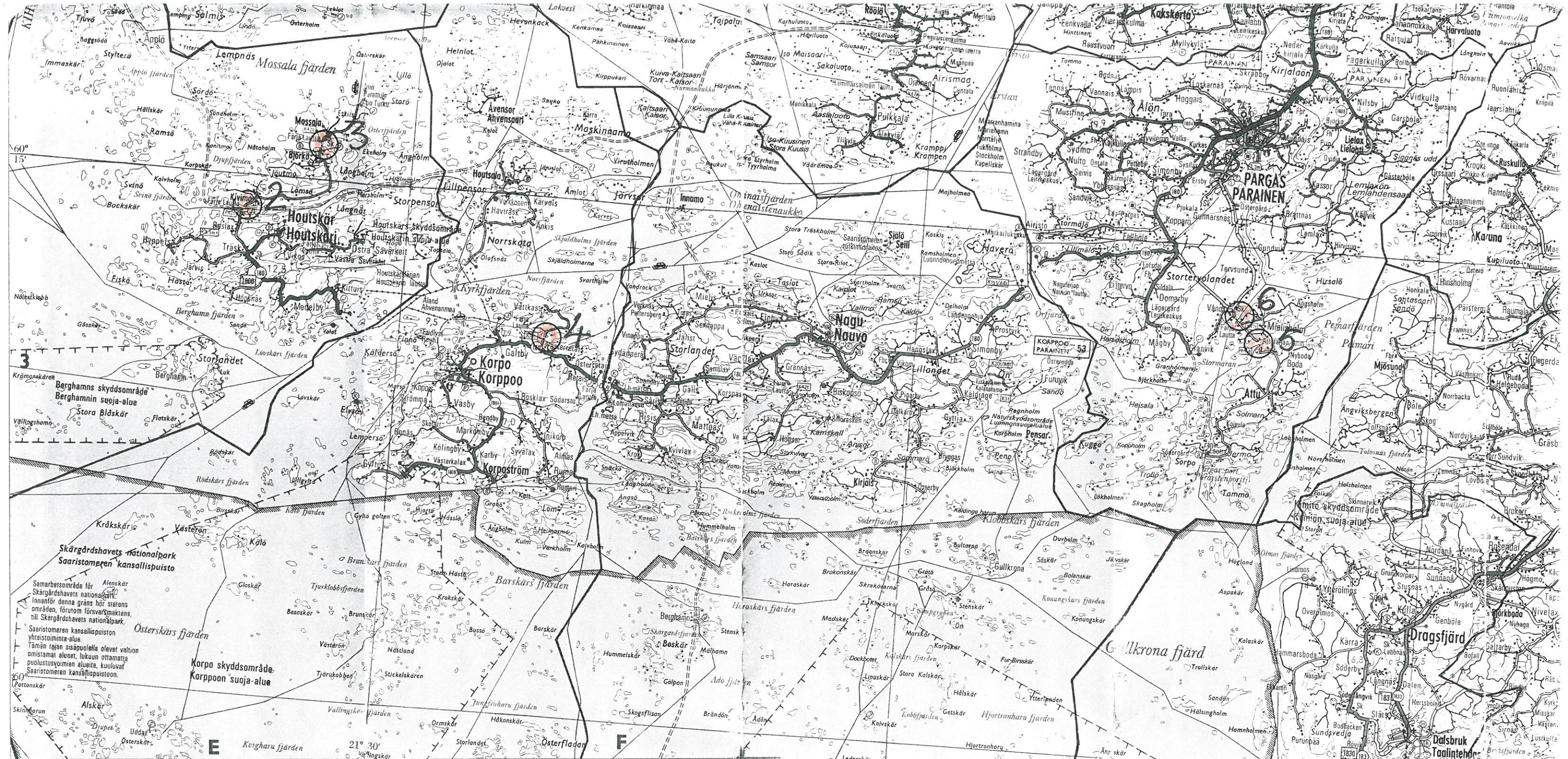
Kartat: Kartta 6, 1:2000

YHTEENVETO

Yleissuunnitelmassa esitettyjen linjausvaihtoehtojen kohdalta ei todettu kiinteitä muinaisjäännöksiä. Suunnittelukohteessa Houtskari Kivimo tavattiin mahdollinen muinaisjäännös, joka sijaitsee linjausvaihtoehtojen 1 ja 2 välissä, niiden välittömässä läheisyydessä. Jäännös on pienialainen ja selvärajainen eikä estä kummankaan vaihtoehdon toteuttamista. Toistaiseksi epäselvän luonteensa takia sen säilyttäminen mahdollisten rakennustöiden yhteydessä on kuitenkin mielestäni perusteltua.

Sirkka-Liisa Seppälä, FM

Helsingissä 8.9.1998

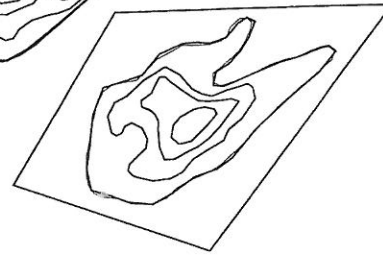

Lossipaikkojen arkeologinen inventointi 1. - 4.9.1998
 Sirkka-Liisa Seppälä
 Karttaote 1:200 000

1. Dragsfjärd Lövä
2. Houtskari Kivimo
3. Houtskari Mossala
4. Korppoo Wattkast
5. Parainen Attu
6. Parainen Våno

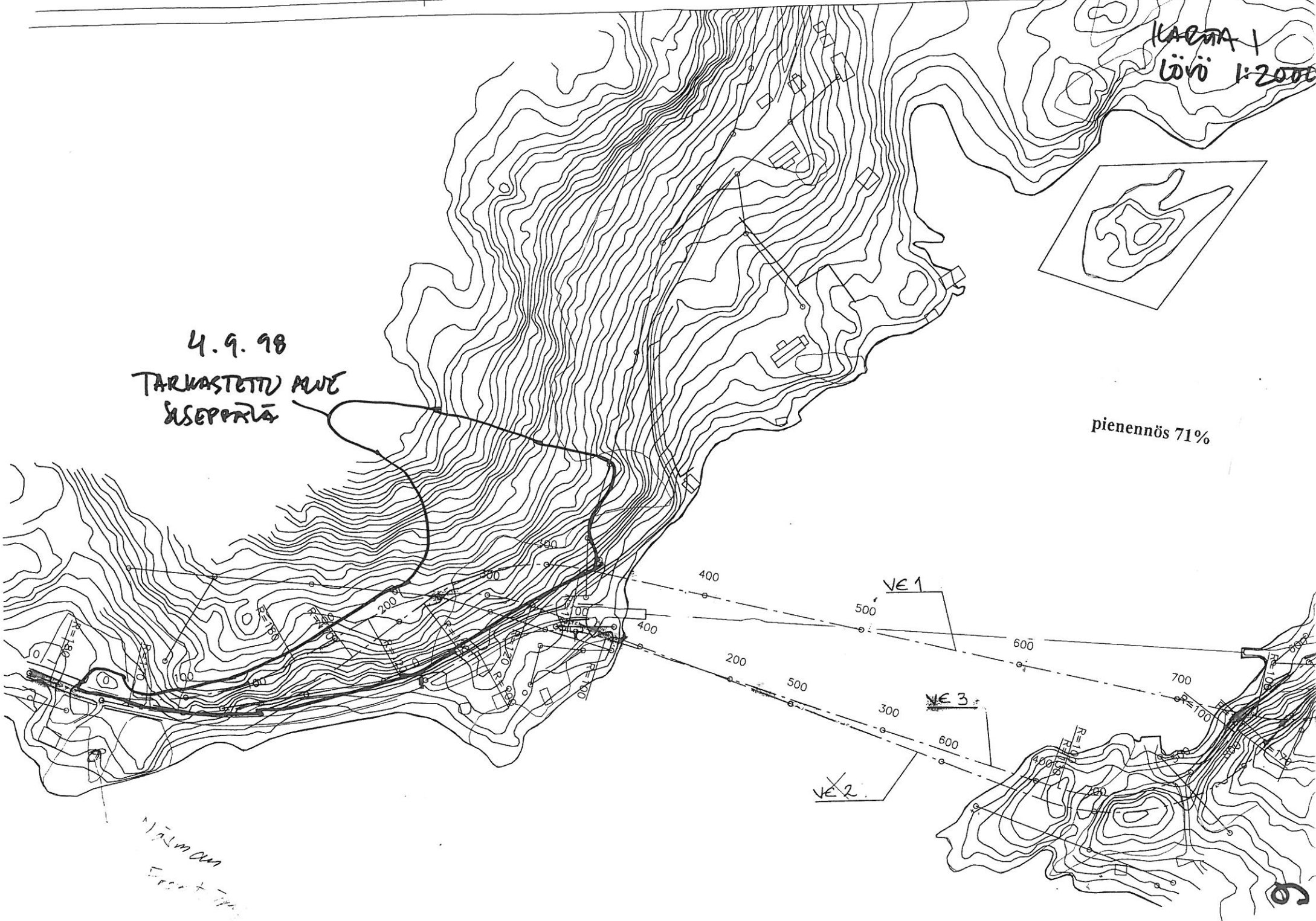
Pohjakartta GT 2 tiekartta 1:200 000. Helsinki 1996.

KARTTA I
LÖYÖ 1:2000

4.9.98
TARKASTETTU ALUE
RASEPÖRKÄ

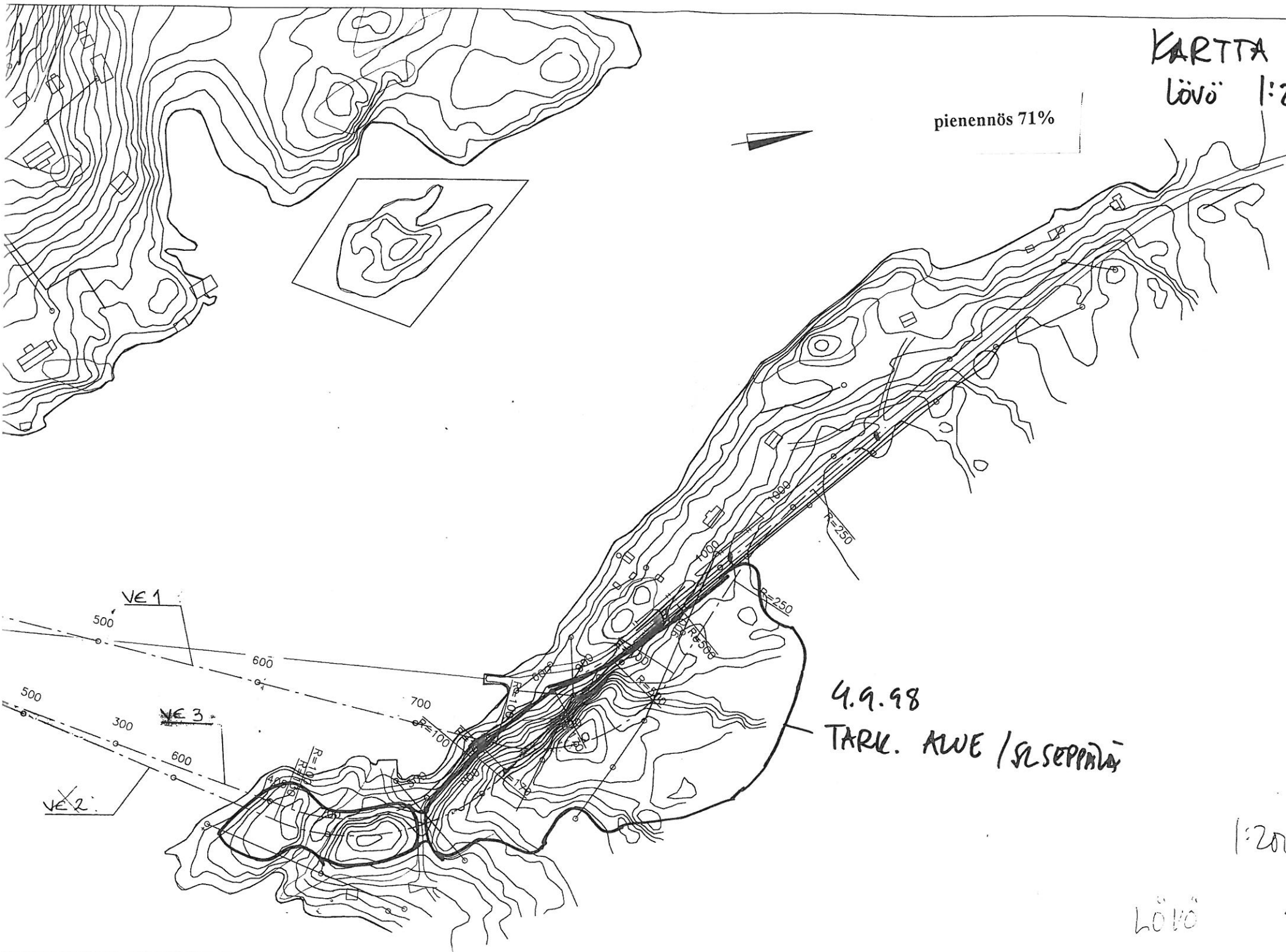
piennös 71%

11.5.2000
Eero + Tyy

KARTTA 1
Lövö 1:2000

pienennös 71%

4.9.98
TARK. AWE / SL SEPPÄNÄ

1:2000

LÖVÖ

7

KARTTA 2
KIVIMO 1:4000

piennös 71%

0006151 + 6680400

0006151 + 6681000

3.9.98
TARK. ALUE / SLSEPÄÄ

0006151 + 6680200

VE 7

KARTTA 2 KIVIMO 1:4000

pienennös 71%

+6680400
+1518200

+6681000
+1519000

3.9.98

TARK.AWE / SLEPPÄVÄ

linjatunnus
mäännös?

X = 6680 140

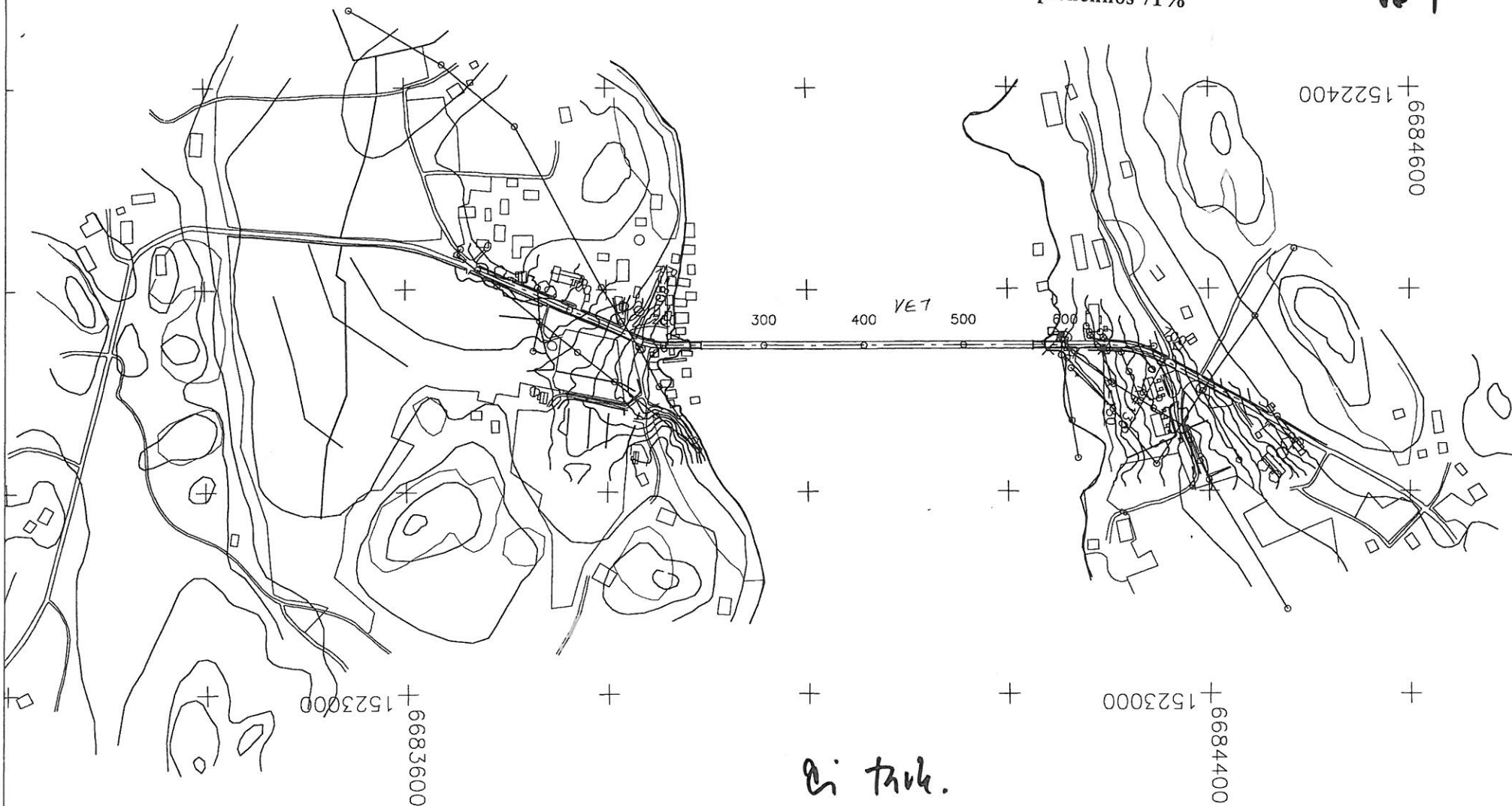
Y = 1518 695

+6680200
+1519000

VE 2

KARTTA 3.
MOSSALA 1:4000
VE 1

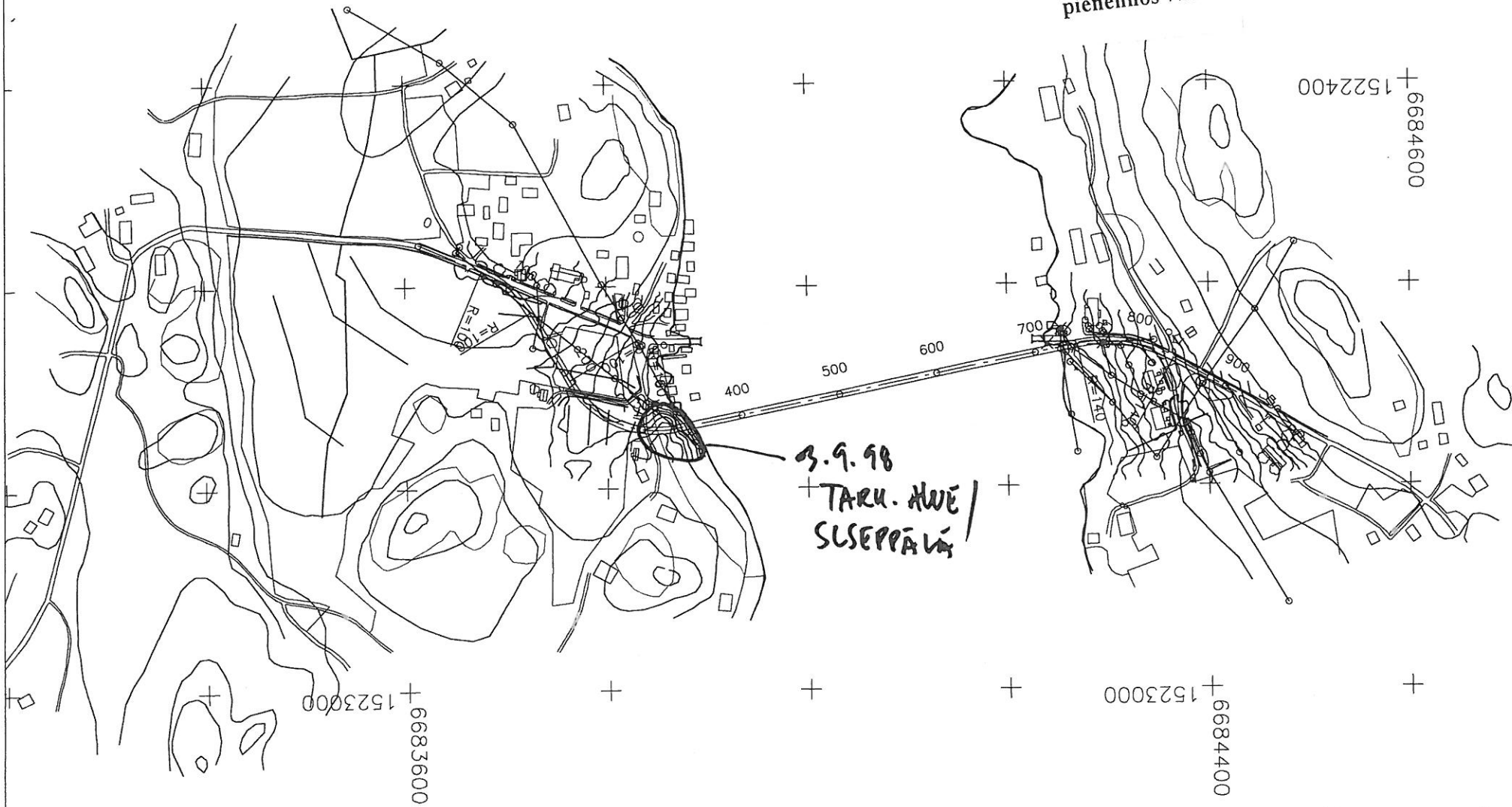
piennös 71%

KARTTA 3.
MOSSALA 1:4000
VE 2

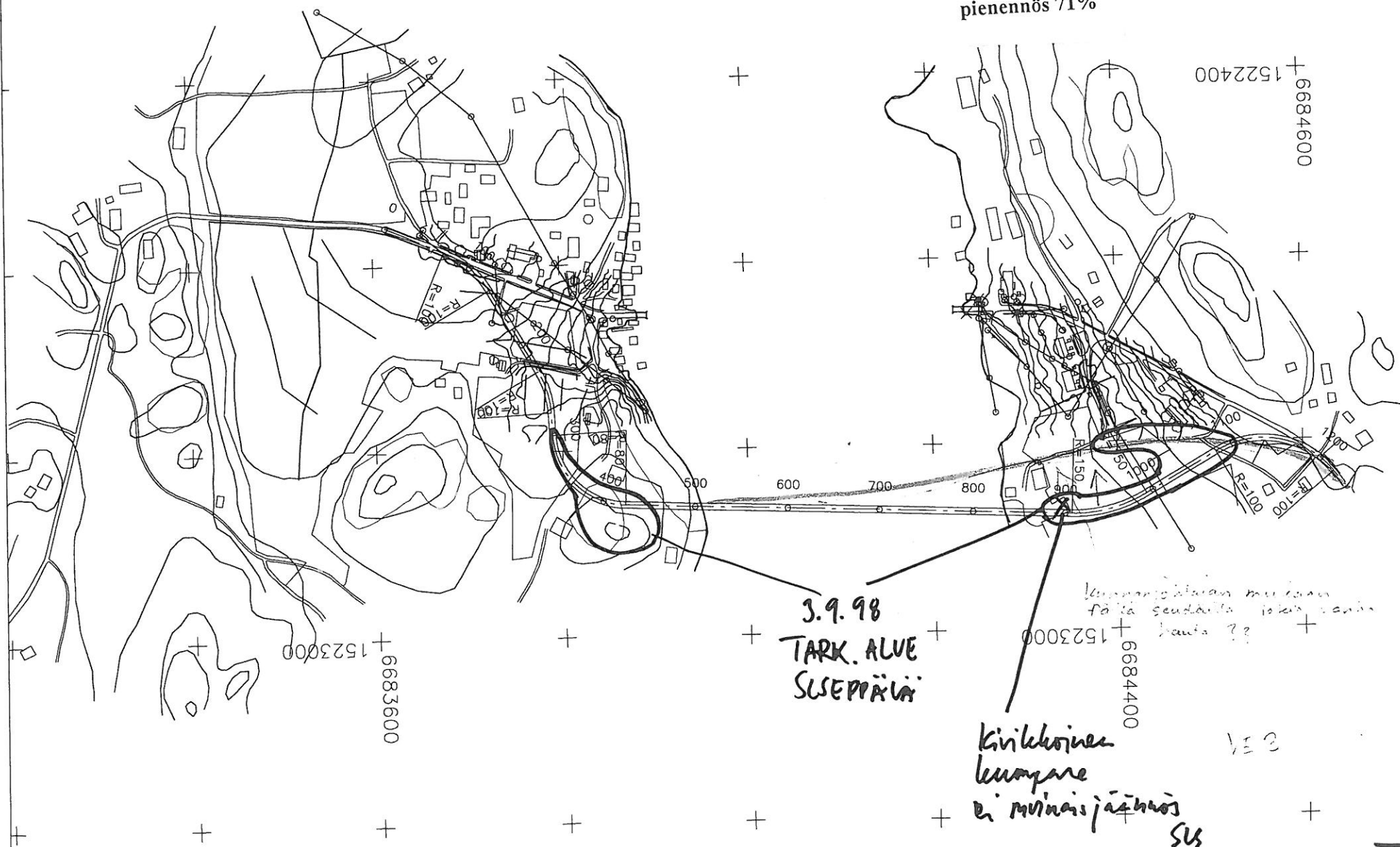
pienennös 71%

3.9.98
TARU. HUË
SLSEPÄLÄ

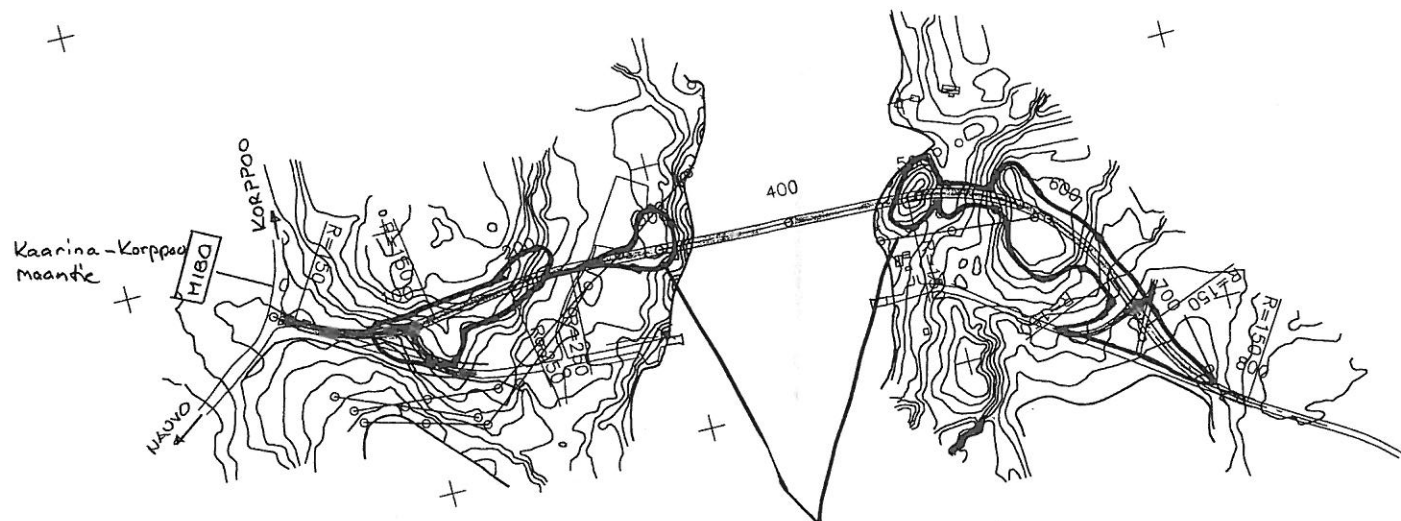
KARHA 3.
MOSSALA 1:4000
VE 3

pienennös 71%

KARTTA 4.
WATTKAST 1:4000
VE 1

pienennös 71%

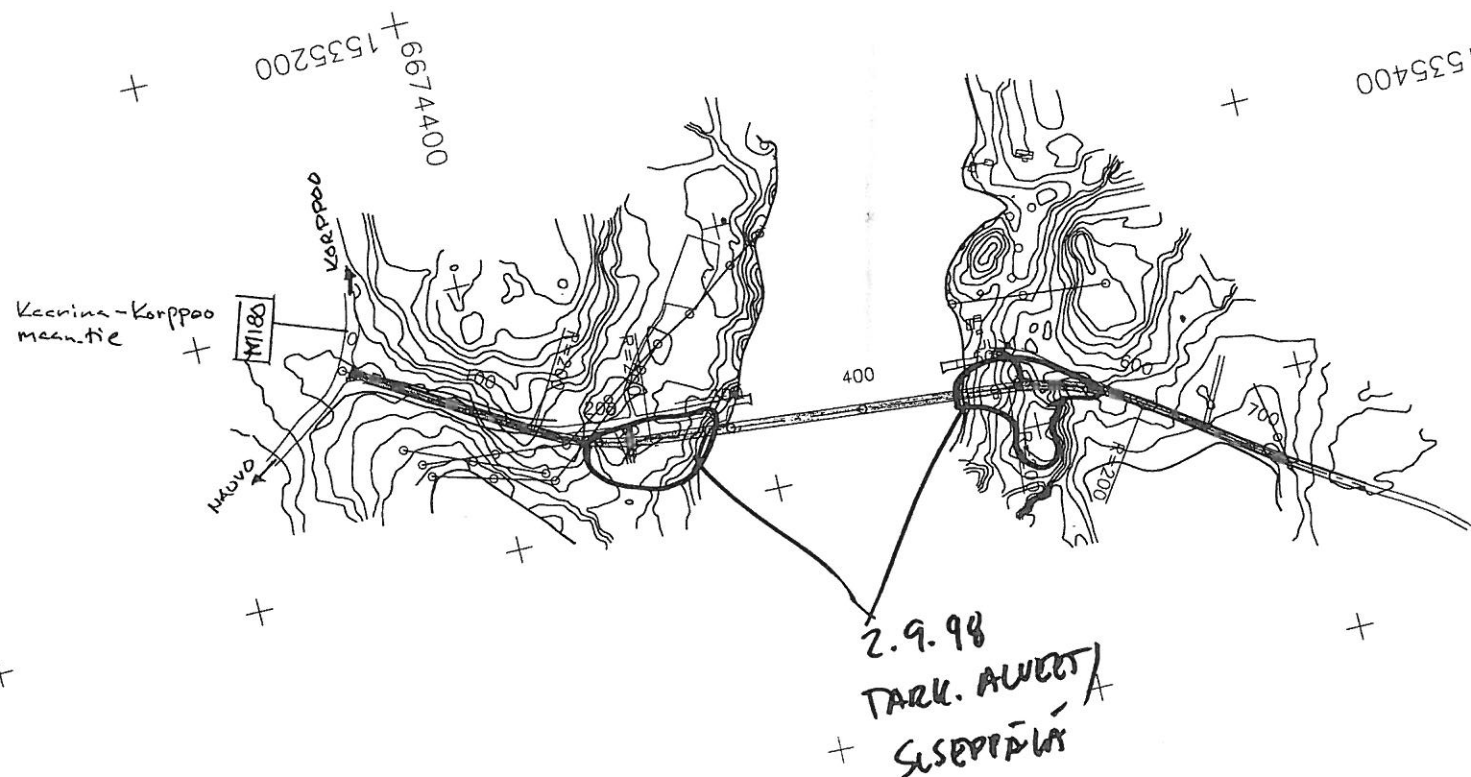
2.9.98
TARK. ALUEET/
SUJEPPA

VE 1

1:4000

KARTTA 4.
WATTKAST 1:4000
VE 2 ja 3

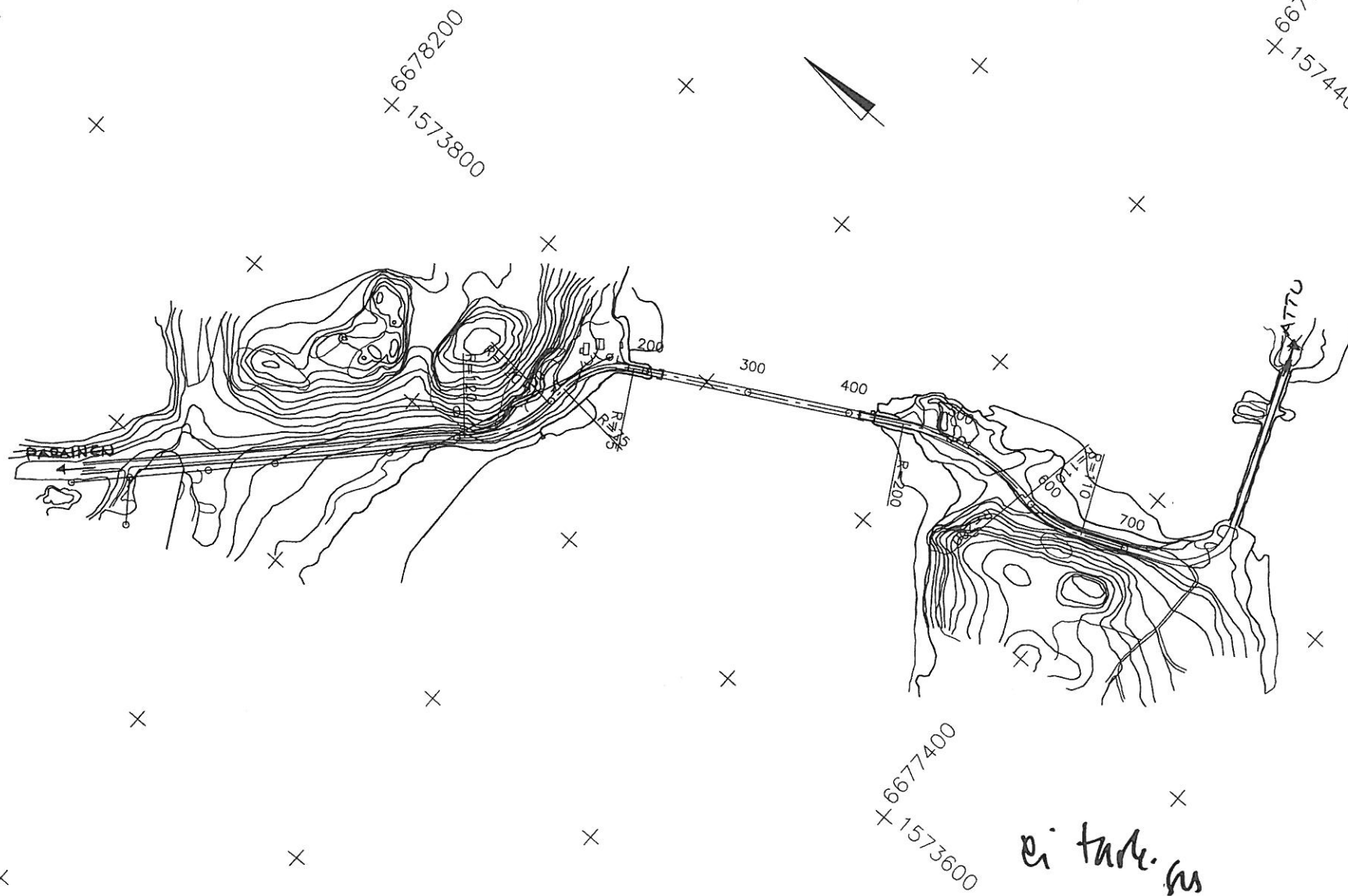
pienennös 71%

VE 2 ja VE 3
Sama linja
eri korkeus

KARTTA 5.
ATTU 1:4000
VE 1

piennös 71%

ei tark. su

VE 1

1:4000

TIELAITOS
Konsultointi

Paikallistien 12027 parantaminen korvaa-
malla Atun lossi kiinteällä yhteydellä
Yleissuunnitelma 1998

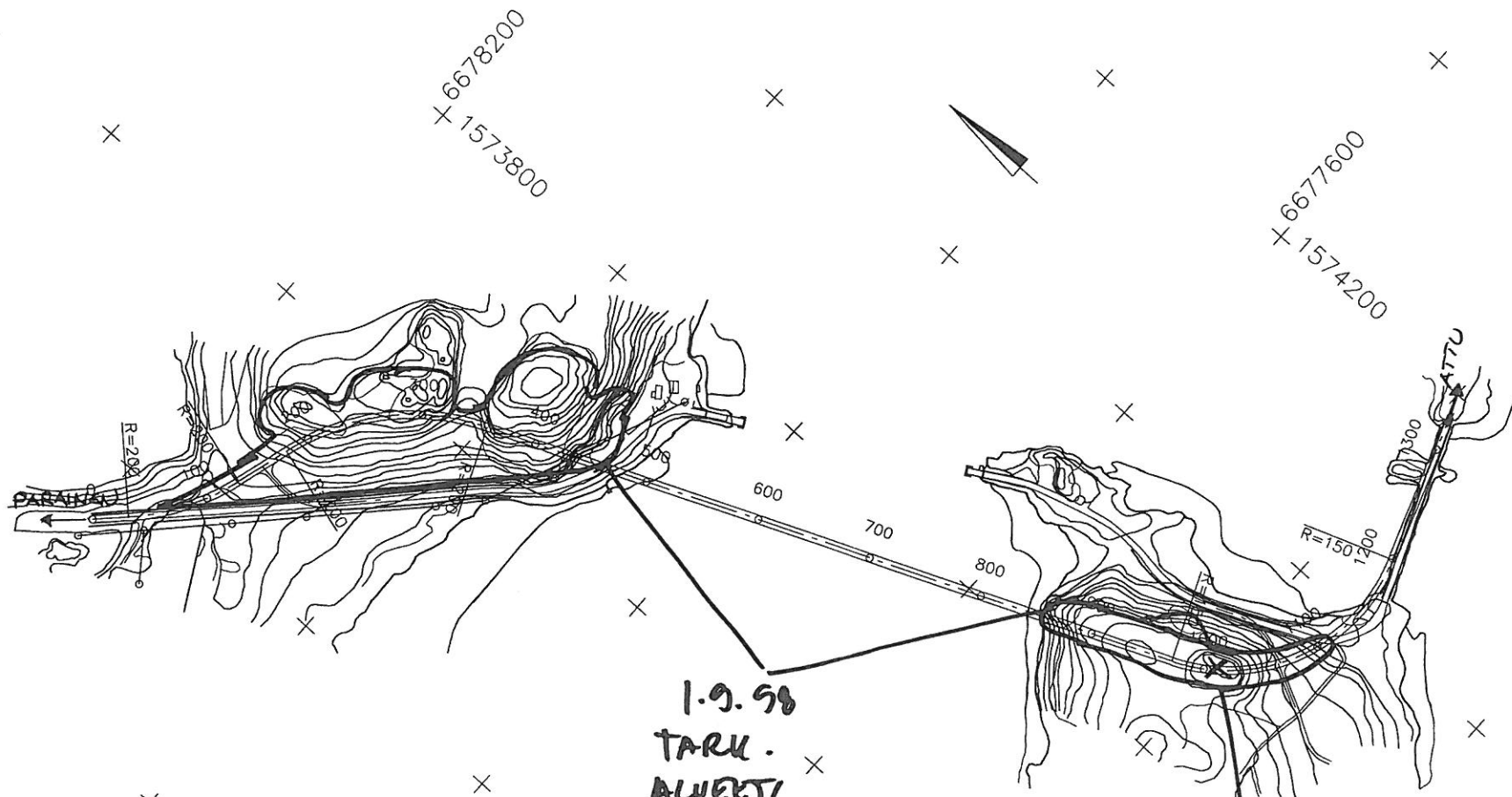
SUUNNITELMAKARTTA

piir.n:ro

15

KARTTA 5.
ATTU 1:4000
VE 2

piennös 71%

1.9.98
TARK.
ALUE /
SLSEPÄLÄ

geologinen muodostuma
ei muinaisjäähaara
SL

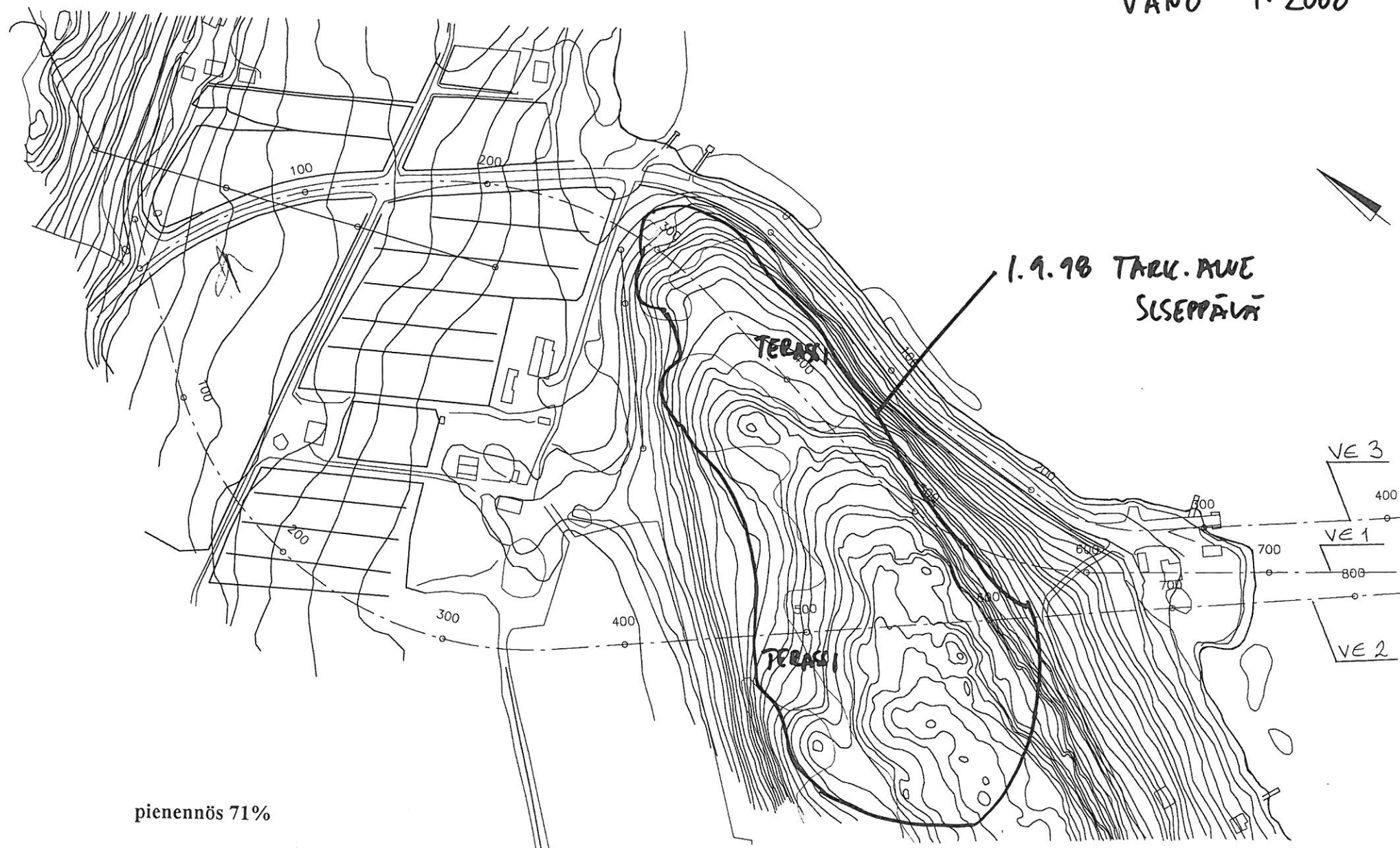
KARTTA 6
VÄNO 1:2000

pienennös 71%

1.9.98
TARK. ALUE /
SLEPPÄLÄ

KARTTA 6.
VÄNO 1:2000

VÄNO